

1.ª ed., p. 234, porta incorrectament *previndria*). *Provenint* [Lab.]; *provinença*. *Proveniment*. *Provenint*.

Revenir, pròpiament 'tornar, retornar' [Llull], en el sentit de 'rependre forces, restablir-se d'una debilitat': «Blanquerna avia contemplat --- largament tro a les matines --- après l'alba cantava la missa --- exia de la sgleya e recreava sa ànima del treball --- guardava los munts e-ls plans --- encontinent que B. se sentia *revengut*, entrava en oració ---» (*Blanq.* II, 259.3). De 'rependre forces' podia passar a 'pendre nombre, multiplicar-se, augmentar': «mês a cab de las taules lo Sant Graal, e *revent* lo pa, e soparen tant que ---», Reixac (*Q.*, 56.4, trad. «li douze pain foisonerent»). Avui s'aplica al restabliment de forces i consciència del qui defalleix o cau en basca: «escolti: y 'l francès?, que tardà molt a *revenir* del desmay?», EmVilanova (*Plorant y Rient*, 171.5f.); de les comarques subpirenaiques gironeses és usar-lo refl.: «Albert! Albert! Què tens? *revine-te!* Verge Santíssima del Coral, ajudeu-me!». MrnVayreda (*Puny.*, I, 154 (124)).

En particular s'aplica a fonts i corrents d'aigua, en cat. or. i mall., almenys: «una font que *revé* un dia, i després torna a romandre seca» Estellencs (1964). 'Reprendre forces' s'ha pogut dir eventualment de mals, com en un romanço cat. occid.: «vaji a despenjà 'l meu fill - que ya n'és tornat a vida / --- fugiu d'aquí, dona loca --- feu's-e enllà veyra, veyota / --- que t'en *revindran* les nafres - tots los dies de ta vida; / --- *revinguen* o no *revinguen* - veure 'l petit ne voldria», Romllo. (reco. a Menargues, MillàF, 32). Tr. 'fer reprendre forces: «jo quant l'haureu mester / vos daré una abeurada: / no de guix, sinó de chuya / que més *revé* y aguanta». GRoca Seguí (*Piramo y T.*, JMBover, *BiEscrBal.*, 276.17.4).

Es popular sobretot en gent del NE. l'ús de *revenir* per 'tornar a venir', 'tornar d'un lloc distant': «La Mort? Ai, fill meu! Ningú n'ha *revingut* mai de morir. I els tanquen tan foscos que no poden escriure»; «Com un efluvi de la Noia Maca de V. [la seva mare] li *reventien* els sentiments de la infància, d'abans que la contaminació de Silèn li hagués ressecat el cor», Coromines (*Silèn*, XII, 163; *Prometeu*, VI, 115).

Revingut [Belv.]. En el sentit de 'grassó, ple de formes' (*un nen revingut, dona revinguda, mamelles revingudes*), sembla partir de la idea de 'augmentar' que hem exemplificat a la Q. de Reixac; altrament cf. fr. *revenu* 'renda' (que és una modalitat de la idea de 'créixer, augmentar') i el b. ll. *reditus* aplicat al prenyat o fecunditat de la dona gràvida (p. ex. Voragine, *L'g. Aurea*, 41.8, parlant de la Verge). *Revinguda* 'gran avinguda d'un corrent': «el creixement que té una aigua a causa d'una pluja», p. ex. les del riu Gaià (*CostManc.* II, § 396): «No així, però, 'ls superbos tan de pressa 'n sortian / per la gran *revinguda* del mar agombolats, / cap endintre, a recules y a rossegons, fugian / ells ab ells, ab la boga y armes agabellats», *Ail.* de 1867 (IX, 2b); «En Exalada / --- / teníam temple y monestir / --- altars de marbre / --- Mes, gran desastre! / De tot això no'n queda rastre: / en un moment, / la *revinguda* d'un torrent / ho ha esbc-

rat / y és com si may hagués estat!», *Canigó* IX, v. 334. *Reveniment*.

Revenial 'que fa tornar a la vida' adj. popular ross.: «són un bon metge, / i sé pertot, per 'quí / herbes y xucs *revenials* / que ho poden tot guarir», Saisset. *La flor revenial* mall. i men. 'flor màgica que fa tornar a la vida' (*AlcM*); Fontserè (casat amb una senyora de Felanitx) apuntava en el seu *DOrt. flor devenial*, que deu ser una variant d'això. Derivat format segons el model de *venial* 'atenuat, perdonable'.

Sobrevenir [S. XIV], Marsili, *Corbatxo* [*AlcM*]. «Passat molt de temps --- *sobrevenint* dolor, me renovellà», BMetge (*La Velletona*, ed. Riq., 106.13); «lo Sperit Sant *sobrevenirà* en tu», StVicentF (*Serm.*, v. cab. Schib); «crehem ha de tornar no obstant *sobrevinga* lo ivern, per tenir --- la provisió dels bastiments per al exèrcit per via de la mar: si doncs per medi de galeres no se li feya impediment» ross., a. 1597 (RLR LX, 57). Registrat des del Busa-N. *Sobrevenença*. *Sobrevenint*. *Sobrevingut* (Lab), dit dels parents per matrimoni (Caselles, *Mult.*, *AlcM*). *Sobrevinguda*. *Sobreveniment* [Busa-N.]. *Sobreventa* que *AlcM* documenta en Llull i en dos textos val. del S. XV no ve de *vent*, com suposa *AlcM*, sinó del ll. SUPERVENTIO, per via semi-culta com el cast. ant. *sobrevienta* 'sorpresa, emboscada' (*Cid*, Berceo, Nebr.), DECH v, 772a47.4.

Sovenir ant. 'recordar' (= oc. *sovenir*, fr. *souvenir*), després *sotsvenir* o *subvenir*, ll. *subvenire*: «prec-te que-t *sovenga* una cosa ---», Eiximenis (*Do. Comp.*, *CoDoACA* XIII, 317.6). També es troba antigament *sotsvenir*. I GaGirona, en el seu poema del Maestrat, empra *sovenir* 'recordar, venir memòria': «Veu resplendir son infantil passat / --- i la amada fesomia / de l'emir li *sosvé*, *Seidia*, 171. Més tard en forma cultista *subvenir* [Belv.]: «no se'n pot de res *subvenir*» a. 1395 (*InuLC*); «Perque és mester que vós, Verge Sagrada / --- / clarificau la pensa entenebrada / y *subveniu* ma llengua poc llimada / que us puga dir --- / novas laors ---», Arnau Dezcós, a. 1487 (JMBover, *BiEscrBal.* I, 224.1.9). *Subvenció* [Belv.]: «per la dita *subvenció* e ajuda» a. 1393 (*InuLC*); «Concloct lo Concell de Cent --- que la lotge de mercaders --- degué ésser emprada de fer *subvenció* rahonable, a la dita construcció o fàbrica de moll o port, de pecúnies --- del pariatge ---» Bna., a. 1477 (Ed. Moliné del *Consolat d. Mar*, p. 336). *Subvencionar*, *subvencionador*. *Subvenir*; *subveniment*.

Hipèrbaton [*yperbaton*, figura, c. 1390, Aversó, *Torc.* I, 324], pres del grec *ὑπερβατόν*, derivat de *ὑπερβαίνω* 'jo passo per damunt', 'travesso', derivat ell mateix de *βαίνω*, sinònim i germà del ll. *venire*. *Hiperbàtic*.

¹ L'oposat *benaventurat* ja era freqüent a primers del S. XIV: «a honor e a glòria del *benaventurat* sant Antoni ---» 1310 (confraries, *CoDoACA* XL, 45); també laic: «--- del Sr. Rey --- propòsit de fer aquest *benaventurat* passatge en Serdenya per --- exterminar aquest malvat tiran ---» 1397 (*Ardits* I, 62); «certament yo-m tenguera per lo més *benaventurat* crestià del món si tengués un fill axí virtuós», Jo.